

ВИМПЕЛ „МОЛОДОГО КОМУНАРА„ — НА ПОБУЖЖІ

З метою дальшого розгортання соціалістичного змагання між комсомольцями і молоддю Побузького нікелевого заводу за дострокове введення в дію нового підприємства та залучення в змагання широких кіл робітничої молоді редакція обласної газети «Молодий комунар» встановлює перехідний Червоний вимпел.

На лицьовій стороні вимпела напис — «Кращому комсомольсько-молодіжному колективу», на зворотній — «Молодий комунар» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ.

Вимпелом будуть нагороджуватись комсомольсько-молодіжні колективи будови, які успішно виконують і перевищують виробничий план, по-творчому підходять до використання техніки на будівництві і монтажу, виготовлення нестандартного обладнання; по-господарському дбають про економію і бережливість на своїх робочих місцях; раціонально використовують кожну хвилину зміни, беруть участь в раціоналізаторському русі. Обов'язковою умовою перемоги в соціалістичному змаганні є також успішна здача Ленінського заліку «Рішення XXIV з'їзду КПРС — в житті», навчання в гуртку комсомольської політосвіти, активна участь в громадському житті.

Вимпел вручатиметься щомісяця.

Вимпел вручатиметься щомісяця.

Омельяна ВЕЛЕТА на будові любовно називають ветераном. Він тут з дня закладення фундаменту заводу. Зараз Омельян очолює одну з кращих бригад арматурників.

Фото А. БУДУЛАТЬЄВА.

Виростають корпуси ударної комсомольської будови в Побужжі.

Фото А. БУДУЛАТЬЄВА.

ЩОБ ПІШОВ НІКЕЛЬ

Все чіткіше вимальовуються обриси майбутнього Побузького нікелевого заводу. Широкий степу піби підкреслює велич його корпусів, труб, будівель... А над цією величчю — дзвін голосів юних і завзятих. Піднімається ударна комсомольська будова.

Сьогоднішній день будівельників — високі темпи монтажу обладнання та налагоджувальних робіт. Адже завод вийшов на пусковий рубіж. В Директивах XXIV з'їзду КПРС по п'ятирічному плану розвитку народного господарства СРСР на 1971 — 1975 роки сказано: «Закінчити будівництво Побузького нікелевого заводу».

Зараз вже готові до здачі державній комісії відділення середнього дроблення, фільтрувальна станція, котельня, насосна і компресорна станції. В експлуатацію прийняті і трубасти пелі першої черги.

В кар'єрі поблизу села Деренюхи багатотонні КРАЗи щодоби перевозять у відвали 3—5 тисяч кубометрів породи понад завдання.

Будівельники зобов'язалися до серпня цього року закінчити першу чергу заводу. Побузький нікель — справа недалекого майбутнього. Про це дбають юнаки і дівчата, кожен учасник ударної комсомольської.

РАПОРТ ПЕРШОГО РОКУ П'ЯТИРІЧКИ

Обласне статистичне управління підбило підсумки виконання Державного плану розвитку народного господарства Кіровоградської області в 1971 році

Трудаці Кіровоградщини, говоряться в повідомленні облстатуправління, втілюючи в життя рішення XXIV з'їзду КПРС і XXIV з'їзду КП України, розгорнули соціалістичне змагання за дострокове виконання плану першого року дев'ятої п'ятирічки і добилися в 1971 році дальших успіхів у розвитку народного господарства, підвищенні матеріального і культурного рівня народу. Основні завдання річного плану виконано, а по ряду показників перевищено.

В галузі промисловості річний план реалізації продукції і виробництва найважливіших її видів перевищено. Річне завдання по видобутку вугілля, виробництву електроенергії, вугільних брикетів, сівалок тракторних, м'яса, товарів культурно-побутового призначення і господарського вжитку виконано достроково.

Ось як збільшили виробництво продукції в 1971 році порівняно з 1970 роком окремі галузі промисловості:

електроенергетика — на 7, паливна промисловість — на 5, машинобудування та металообробка — на 11, лісова, деревообробка і целюлозно-паперова промисловість — на 9, промисловість будівельних матеріалів — на 4, легка промисловість — на 6 процентів. Виробництво товарів культурно-побутового призначення зросло на 19 процентів.

Добрих наслідків господарювання у минулому році домоглися окремі об'єднання, обласні управління та промислові підприємства. Серед них виробничі об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія», комбінат «Олександрівський», обласне управління харчової промисловості, виробничі об'єднання «Ленінська промисловість», обласне управління по пресі, Балашівський вуглерозріз, Кіровоградський завод — тракторних гідроагрегатів та «Червона зірка», олександрівські заводи — електромеханічний та підійомно-транспортного устаткування, Гайворонський тепловодозоремонтний завод, Завальський графітний комбінат та ряд інших.

В повідомленні облстатуправління наводяться дані по виробництву найважливіших видів продукції. Повідомляється, зокрема, що порівняно з попереднім роком вироблено більше бурого вугілля, вугільних брикетів, графіту кристалічного, сільськогосподарських машин, сівалок тракторних, збірного залізобетону. Збільшилася випуск товарів народного споживання.

Однак при виконанні річного плану промисловістю в цілому частина підприємств не справилися з виробничою програмою. Недовиконано завдання по виробництву цегли будівельної, масла тваринного, швейних виробів, ліжок металевих і деяких інших видів продукції. Не всім забезпечено випуск продукції в потрібному асортименті та високої якості. На багатьох промислових підприємствах не повністю використовують виробничі потужності.

Освоєно 41 новий вид виробів і почато їх випуск. Тривав процес механізації і автоматизації промислового виробництва. В народне господарство впроваджено понад 10 тисяч винаходів і раціоналізаторських пропозицій, що дає близько 11,1 мільйона карбованців економії на рік.

Нові рубіжі подолали трудівники сільського господар-

ства. Валовий збір зерна становив 2 мільйони 958 тисяч тонн, що на 14,3 процента більше проти 1970 року. Врожайність всіх зернових культур становить 32,6 центнера на кожному гектарі, в тому числі озимої пшениці — 37,7 центнера. Колгоспи і державні господарства області виконали план виробництва зерна на 122,7 процента, а завдання продажу хліба державі — на 139,2 процента. Валовий збір цукрових буряків (фабричних) становить 3 мільйони 195 тисяч тонн, соняшнику — 252 тисячі тонн, картоплі — 381 тисяча тонн, овочів — 152 тисячі тонн.

Дальшого розвитку набуло тваринництво. Поголів'я худоби зросло і по всіх категоріях господарств складало на 1 січня 1972 року: великої рогатої худоби — 830,5 тисяч голів (в тому числі — 344,3 тисячі корів), свиней — 996,9 тисячі голів, овець і кіз — 385,9 тисячі голів. Всіма категоріями господарств вироблено 130 тисяч тонн м'яса (у забійній вазі), 794,6 тисячі тонн молока, 427,3 мільйона штук яєць, 1292 тонн вовни. Народного господарського плану закупки худоби, птиці, а також яєць перевищено.

Капітальні вкладення держави і колгоспів у розвиток сільського господарства по всьому комплексу робіт становили

143,2 мільйона карбованців і збільшилися на 5 процентів. Тривало дальше зміцнення матеріально-технічної бази сільського господарства.

Впевнено розвивалися транспорт і зв'язок, капітальне будівництво.

У 1971 році почалося здійснення заходів по підвищенню матеріального добробуту і культурного рівня народу, передбачених Директивами XXIV з'їзду КПРС. Середньомісячна грошова заробітна плата робітників та службовців збільшилася на 2,7 процента і становила близько 109,5 карбованців. Оплата праці колгоспників підвищилася на 3,6 процента.

Роздрібний товарооборот державної і кооперативної торгівлі становив 670 мільйонів карбованців і зріс у порівнянні з 1970 роком на 7,2 процента.

Незважаючи на значне зростання товарообороту, попит населення на деякі товари, зокрема на оселеді, рибу, окремі види шерстяних тканин, одягу і взуття, задовольнявся ще не повністю.

За рахунок коштів держави, колгоспів і населення введено в експлуатацію житлові будинки загальною площею понад 419 тисяч квадратних метрів, що на 49 тисяч квадратних метрів більше, ніж у 1970 році.

Дальших успіхів досягнуто у розвитку народної освіти, науки і культури, поліпшилась медична допомога населенню.

НА ТРИБУНУ XVII ОБЛАСНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

НА ВСІХ ділянках, де працює молодь, де створені комсомольсько-молодіжні колективи, спостерігається піднесення трудової і політичної активності юнаків та дівчат. 12 із 126 таких колективів у Кіровограді до 15 грудня минулого року виконали план першого року п'ятиріччя. Відома бригада автоматників Олександра Завіни із метизного цеху заводу «Червона зірка», бригада малярів будівельного управління «Цивільбуду» тресту «Кіровоградпромбуд», яку очолює Віталій Лунгол, торговельники відділу електротоварів центрального універмагу — це ті, кого ми ставимо за приклад, поширюємо методи їхньої праці, форми соціалістичного змагання.

Більшість комсомольсько-молодіжних колективів міста підтримали починання кращих бригад заводу «Червона зірка» — боротися за право носити звання імені 50-річчя Союзу РСР. Нашинішній девіз — всезагальний: «П'ятирічку по продуктивності праці — за чотири роки!».

Ми могли б багато говорити про успіхи. Ми могли б назвати бригади Люби Дяченко із заводу тракторних гідроагрегатів, колектив магазину «Світлячок» міськпромторгу й багато інших, які утвердили своє прагнення до досягнення задумів. Та сьогодні будемо говорити про ті проблеми, які ставлять перед нами змагання і які потребують негайного вирішення.

Досить важливе питання, що залишається поза увагою комітетів усіх, без винятку, комсомольських організацій, —

структура колективів. Що означає термін «комсомольсько-молодіжний»? Очевидно, той, що складається із членів ВЛКСМ і неспівкової молоді. А коли так, то правильніше буде назвати виробничі колективи молоді міста просто комсомольськими. Бо співвідношення членів ВЛКСМ і неспівкової молоді в них — 46:1. На 696 комсомольців, які входять до складу молодіжних колективів, тільки 15 юнаків і дівчат — не члени Спілки.

Цей факт свідчить про неухвалу комітетів первинних організацій до неспів-

2200, де комсомольську організацію очолює Віталій Снігур. Він формує колектив з 6 — 10 молодіжних екіпажів, котрі зайняті однією й тією ж роботою, — перевозять ввонай, будівельні матеріали і т. ін.

Немає сумніву, що найближчі роки поставлять перед нашим суспільством, у тому числі й перед молоддю, ще складніші економічні завдання. Це закономірність прогресу. І це підказує нам, що не втратити сили соціалістичного змагання, яке означає організацію, пошук, творчість.

УДОСКОНАЛЮВАТИ ОРГАНІЗАЦІЮ ЗМАГАННЯ

● У КІРОВОГРАДІ — 126 МОЛОДІЖНИХ ● ПЛЮС, ЩО ПЕРЕРІС
У МІНУС ● ЗМАГАННЮ ВИЙТИ ЗА РАМКИ ГАЛУЗІ ● ДЕВІЗ — ЦЕ
МАГІСТРАЛЬНА ЛІНІЯ

вої молоді, він різно засуджений місцевим комітетом комсомолу. Адже у колективах юнаки й дівчата проходять школу трудового гарту, саме тут складаються найкращі умови для підготовки попосередження комсомольських рядів. Тим чином, не дбаючи про збільшення виробничих комсомольсько-молодіжних колективів за рахунок юнаків і дівчат, які не належать до Спілки, ми штучно звужуємо й базу росту комсомольських рядів.

Іноді натрапляємо на формальність при створенні комсомольсько-молодіжних колективів. Так, в автоколоні 2199 видають за нього екіпаж — двоох шоферів, які до того ж змінюють один одного. Відмітна «зроблено» є, але результату нема й бути не може. Інша річ — в автоколоні

Змагання між комсомольсько-молодіжними колективами треба налагодити так, щоб вони суперничали один з одним, як практичні організатори обліку і контролю, щоб це було змагання за організаторські успіхи. Так мислив його Володимир Ілліч Ленін. Через високу організованість — дисципліну, облік, контроль — домогтися виконання норм, збільшення випуску продукції, поліпшення її якості. Таким шляхом має йти комсомол.

Звідси напрашується питання: чи не пора змагання переступити вузькі рам-

ки галузі, чи галузевий принцип, що досі панує у місті, — єдино прийнятний?

Спробуємо трохи поміряти. Бригада автоматників Олександра Завіни з «Червоної зірки» викликає на змагання малярів Віталія Лунгола з «Кіровоградпромбуду». Чи навпаки — значення не має. Взаємоперевірки в них стали правилом. Вони співставляють і запозичують те, що можна співставити і запозичити: шляхи вдосконалення структури виробництва; прискорення темпів росту продуктивності праці; підвищення якості продукції; ефективне використання виробничих потужностей і основних фондів; економія сировини, матеріалів, електроенергії і т. ін. Незважаючи на всю різницю в характері виробництва, є багато точок зіткнення, які послужать гарантією справжнього змагання, з невідомістю всіх його елементів.

Нарешті ще про одне — девіз, під яким працює молодіжний колектив, девіз, що став його прапором, що кличе вперед.

Хочеться підкреслити: девіз — не дайна форма, не мода, не прикраса. Він має відтворювати напрямок діяльності колективу, вказувати мету, визначати головне, щоб відділити його від другорядного. Наприклад, бригада Лариси Підковської із взуттєвої фабрики проголосила: «Денну норму — за 7 годин!» Ясно, бригада бореться за ритмічну роботу, за цілковиту ліквідацію штурмування, авралів. Девізи «П'ятирічку — за три з половиною роки!» і «П'ятирічку по продуктивності праці — за чотири роки!» ніяк не можна переплутати.

Та в кожному девізі ми неодмінно знаходимо те, що характерне для нашого молодого сучасника: його патріотизм, його свідоме втручання в життя, його самовідданість у виконанні планів партії.

В. ІВАНОВ,
М. ЛЕБЕДИК,

Інструктори міськкому комсомолу.
м. Кіровоград.

ДИПЛОМИ ЗДОБУВАЮТЬ У ЦЕХУ

На Кіровоградському ремонтному підприємстві райоб'єднання «Сільгосптехніка» працює багато молоді. І чи не найбільше — в електроцеху. Юнаки і дівчата прийшли сюди не так давно: дехто одразу після 8-го і 10-го класів, дехто, маючи невеликий стаж на інших підприємствах.

З роботою освоїлись досить швидко, адже поруч — досвідчені робітники — комуністи і комсомольці. Зараз в електроцеху відстаючих серед молодих виробничників немає: всі виконують і перевищують змінні завдання. А ще... обов'язково вчаться.

Комсомольська організація підприємства взяла навчання молоді під свій контроль. Девіз «Кожному молодому робітнику — середню освіту!» — відомий тут всім. А в електроцеху лише один Віктор Демиденко вчиться в 9-му класі вечір-

ної школи робітничої молоді. Його товариші Сергій Амбарцумов, Юрій Карамішев, Віктор Яневич — студенти вечірнього відділення Кіровоградського інституту сільгоспмашинобудування. Петро Коробка та Герз Халін здобувають професію в технікумі механізації сільськогосподарства. Дівчата теж не відстають від хлопців. Електронамотувальниці Валія Литвинова та Валія Пасічник відвідують курси бухгалтерів при учкомбінаті.

В недалекому майбутньому майже всі молоді робітники електроцеху без відриву від виробництва одержать вищу, середню спеціальну освіту, здобудуть нові спеціальності.

В. ПОТЕХА,
робітник Кіровоградського райоб'єднання «Сільгосптехніка».

Високі показники в труді з перших днів другого року п'ятиріччя показує комсомольсько-молодіжна бригада першого цеху заводу тракторних гідроагрегатів Миколи Латушкіна. Щоденні завдання члени бригади перевищують.

На фото (зліва направо): В. ГРАБАРЕНКО, М. ЛАТУШКІН, В. ВИДРИЧ, А. ВИННИЧЕНКО, М. КОТЮК, П. ГРЕЧКО.

Фото Н. ЗУБЧЕНКО.

Мрія сполни руками робити машини для колгоспних ланів привезла цю дівчину із Олександрівського району в МПТУ № 4 міста Кіровограда. Софія ТЕМЧЕНКО, яку ви бачите на фото, одна з кращих учениць училища.

Фото О. КОБЦЯ.

ЗВІРКА ЗАКІНЧИЛАСЬ — РОБОТА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

ОБЛАСНА комсомольська організація успішно завершила звірку складу членів ВЛКСМ. За раз у 2037 первинних комсомольських організаціях Кіровоградщини нараховується 111379 членів Ленінської Спілки Молоді.

Результати переписки комсомольських рядів обговорювалися на засіданнях бюро обласного, міських і районних комітетів комсомолу. Зазначено, що добре, на високому рівні організації пройшла звірка у Вільшанському, Олександрівському, Бобиньському районах ЛКСМУ. Разом з тим, цей захід дав змогу виявити чимало істотних недоліків, які також дістали належну оцінку.

На початку цього року на негативному балансі обласної комсомольської організації налічувалося 1243 члени ВЛКСМ, які вибули з первинних організацій, не з'явившись з обліку. А всього таких не-

дисциплінованих виявилось 3538 чоловік, найбільше — в Кіровоградській міській, Долинській, Новоархангельській та Новоукраїнській районних комсомольських організаціях.

Разом з тим, 481 член ВЛКСМ досі не стоїть на обліку, хоч проживає на території області, понад 1100 жінкам-комсомолкам слід замінити квитки в зв'язку із зміною прізвищ.

Під час минулої звітно-виборної кампанії зріс партійний прешарок керівних комсомольських органів. Кількість комуністів і кандидатів у члени КПРС, котрі працюють в комсомольських організаціях, сягає 2,2 проц. загальної числа членів ВЛКСМ. Однак комітети комсомолу мало клопочуться тим, аби поставити їх на облік. В результаті понад двісті членів і кандидатів у члени КПРС

досі не одержали комсомольських документів.

Висновок очевидний: певна, досить значна частина членів ВЛКСМ погано обізнана з правилами обліку, комітети комсомолу вважають це питання дріб'язком і не надають йому належного значення. В першу чергу цей докір адресується шкільним комітетам комсомолу — адже 28 процентів тих, що вибули, не з'явившись з обліку, — випускники загальноосвітніх шкіл. Доцільно, виходячи із обставин, ставити питання обліку на порядок денний комсомольських організацій випускників класів шкіл та навчальних груп перших курсів вузів, технікумів, училищ.

Облік — необхідний, вихідний елемент комсомольської дисципліни, і його слід налагодити.

В. ПАНАСЮК,
зав. сектором обліку і статистики обкому ЛКСМУ.

Клуб цікавих зустрічей

В СЕРПНІ 1901 року відомий український літератор Борис Дмитрович Грінченко одержав листа з далекого Тобольська. Писав земляк, визначний поет - революціонер Павло Арсентійович Грабовський, засланий царською охранкою до Сибіру.

Ось рядки з цього листа. «Не дуже давно у мене народився син, і дружина моя, шануючи Вас, назвала Борисом; маленьке, а все всміхається, та й се мене якось не радує, болить душа без «святої волі, братерства братнього», а де їх взяти? Не знаю чому, а ніколи ще я не вмирав за Україною так, як зараз; може, літа тут виною, а, може, й те, що занадто атомікся, бо «сподівання мої всі даремні були, і нічого світлого мені не лишили».

Зуміло мені хвилювання, з яким я чекав зустрічі. Зустрів нас сам господар. Невисокий на зріст, з хворобливим обличчям, але надзвичайно рухливий і енергійний. Ледве я встиг, тамуючи зрадливе тремтіння, представитись — Борис Павлович повісив нас до зеленої альтанки. Там його дружина частувала студентську братію запашним узбецьким пловом. Ніякі наші запевнення не допомогли — довелося розділити трапезу. Відчувалося, що за столом всі добре знають один одного, поводять себе просто і невимушено. Та й до мене зверталися, як до давнього знайомого. Згодом дізнався, що в цьому домі так зустрічають кожного, хто переступив поріг. Тут у тісному колі сиділи май-

линяла їх. Кожного разу мене вражали надзвичайно ґрунтовні, справді-таки енциклопедичні знання Бориса Павловича в усіх галузях науки, вражало його вміння захоплювати слухачів, запалювати їх новими ідеями. Пам'ятаю, тоді він разом із студентами-фізиками держунівського університету робив цікаві досліди по звиченню електростатичних струмів. Згодом ці досліди стали основою кандидатської дисертації молодого киргизького вченого Кубата Османбетова. В тісній лабораторії Бориса Павловича відшукали своє покликання школярі Олексє Кришталь, Ленадій Попов, Аноб Гадеєв, Валерій Тимошенко та інші. Вони вже скінчили вищі учбові заклади, працюють інженерами. Кожен має на своєму рахунку десятки раціоналізаторських пропозицій, а то і авторських свідоцтв винахідників.

НА ЖАЛЬ, мені не пощастило довше зустрічатися з цією незвичайною людиною, закінчувалась відпустка і треба було повертатися в гори. Коли по закінченні польового сезону я повернувся у Фрунзе — Борис Павлович у тяжкому стані лежав у лікарні. Разом з Борисом Розпоповим, теж, до речі, його вихованцем, ми навідали хворого і принесли йому в подарунок букет едельвейсів — високогірних квітів. Запам'яталася ніякова посмішка, з якою Борис Павлович вибачився, що навіть не може підвестись. Ми тоді ще не знали, що ним. Через тиждень Бориса Грабовського не стало. Було це в золоті вересневі дні 1966 року.

Що ж, важко смерть зупинити, вона часто робить непоправне. Але вона не в силі знищити той слід, що лишився після людини. Образ Бориса Павловича Грабовського, сина відомого поета - революціонера, талановитого винахідника, людини оригінальної і самобутньої, назавжди виکارбовується в пам'яті тих, хто його хоч раз зустрічав. Мені поталанило декілька разів побувати у нього, навіть почути кілька розділів з його фантастичної, але справді по-науковому обґрунтованої, кіноповісті, побачити дешифр з його винаходів. Саме тому з глибоким хвилюванням я прочитав статтю колишнього директора Тобольського державного музею А. Щербина, розміщену в «Молодомому комунарі» за 4 вересня цього року, і цілком підтримую основну думку автора — так, люди повинні дізнатися більш широко про ту оригінальну і самобутню людину, якою був син поета Павла Грабовського.

Вадим ГРЕБЕНЮК,
член обласного літоб'єднання.

Х Л І Б

ДО ВИТЯЗЯ

В галях долиньських — солов'їний спів,
(Знайдіть іще таку самодіяльність!)
Ми ж славимо руляди транторів,
Серпа і Молота співдружність і діяльність.
Де танки ромбом йшли, і де гули бої —
Шумить колосся на колгоспній ниві.
Горджуся вами, земляни мої,
Засмагли на вітрах, бадьорі і щасливі.
Хвала тобі, невтомний наш трудар,
Звитяжний витязь степу — хліборар!

МАТРОС ЗАПАСУ

Машиністом на лінійці.
Він служив на Чорнім морі,
А тепер —
Серед лавів
Норабель вперед поїв.
В бурі, шторми — у негоду —
Він не кидав вахти зроду —
Вже такий моряцький рід:
— Справи які?
— На повний хід!
Бойовий матросський звичай
Знов тепер на подвиг ильче,
Як колись, мета ясна:
Не відходить від стерня,
Виступа солоним соном
Піт на лобі в моряка.
А зерно
Нивним потоком
В бункер ллється, мов ріка.

Мати з печі витягла на стіл
Запашний, рум'яний коровай,
А мені згадалось, як колись,
В котелок, налягаючи кип'ятну,
Сухорі розмочував боць.
І такі вони були смачні
Та солодні, як травневий мед,
Я пахли полем, теплим молоком.
По вечері йшов солдат вперед,

ишов на захід, що в огні палав,
І міцніше він тримав багнет,
І сухар той сили додавав...
Хліб у хаті, хліб несемо в дім!
В свято, в будень, в місті і в селі
Паланиці рум'яні цвітуть —
Хлібороба плоть, і кров, і піт.
Паланицю випечу свою,
Сили з неї питиму довіку.

ХАЙ ХЛЮПОЧЕ ЦЯ ЗЛИВА...

Сійся, жито, і родися рясно,
Колоски тужаві виникай...
Земле-маті! Щедро, вчасно
Жити росту, жити сили дай.
Сонце, обігрій промінням ниви,
Хмари сині, випадайте дощем,
Щоб врожаю хлюпотіла злива
І родило поле це і ще.
Степу рідний Зерном половец
Заливай достатку береги
Для людей, для нашого народу,
Для його здоров'я і снаги.

ЧОРНІ КРИЛА

Мій отчий крає, невеличкий хутір —
Шістнадцять хат, навколо них — садки,
А далі — степ, широкий степ, розкритий,
Розкинувся крила чорні у віни.
Безмежний степ, де по стерні розкритий
Хлюпочськом прудко бігав залюбки,
Збирав дрібні колосці колоски,
Цвіт соняху вдихав на повні груди.
У пам'яті дитячих літ стежини:
Корову пастились до лавди гнав,
Збирав солодні ягоди ожини,
Із хлопцями у піжмурки гуляв.
Благословенна, земле, сонце у зеніті,
Стежини дитинства — променеви ниті.

М. ДОЛИНСКА.

Юрій КАМИНСКИЙ

В ГОСТЯХ У «СТУДЕНТСЬКОГО БАТЬКА»

(П. А. Грабовський, т. III, стор. 303, Київ, 1964 р.).

Минуло трохи більше року, і Тобольськ облетіла сумна звістка — поета не стало. Не витримало підірване в тюрмах здоров'я. Кати замордували, згубили яскравий талант. Сотні людей прийшли на скромні похорони українського поета, котрі вилилися в жорстоку демонстрацію проти поліцейського свавілля, проти гнилого самодержавства. Довго стояла біля труни чоловіка Анастасія Миколаївна, а на руках тулячись до матері маленький Борис. Тоді йому ледве минуло півтора року...

І ось, через шістьдесят три роки мені, двадцятирічному хлопцю з України, поталанило зустрітись з живою історією — з самим Борисом Павловичем Грабовським, тим самим Борисом, про якого писав у своєму листі до Б. Д. Грінченка наш видатний поет-революціонер.

ПРИВІВ мене до скромного будиночка на вулиці Новосибірській на околиці столиці Киргизії Фрунзе Борис Розпопов, головний геолог Атбашинської науково-зйомочної партії, в якій я на той час працював. Ще задовго до цього я наслухався від фрунзенських студентів про надзвичайно цікаву людину, оригінального винахідника і великого друга молоді — Бориса Павловича Грабовського. Саме Борис Розпопов, людина великої культури, сказав мені, що Борис Павлович не хто інший, як син відомого поета - демократа Павла Грабовського, — тому зреш-

тутні інженери і енергетики, медпрацівники і філологи — представники майже всіх галузей науки та культури. Багатьох студентів господиня знала по імені, і мені здалось, що я потрапив на вечерю у велику дружну сім'ю, хоч національний склад її був дуже розмаїтий.

Який уже знав, що я з України, відразу ж запитав, чи бував я на Сумщині. На жаль, на батьківщині Павла Арсентійовича Грабовського тоді я ще не побував та й творчість його, на свій сором, знав ледь більше передбаченого шкільною програмою. Все ж для Бориса Павловича було приємним, що знаю кілька батькових творів напам'ять.

Час зустрічі промайнув майже непомітно. Скориставшись люб'язним запрошенням «навідуватись», я при кожній нагоді захопив до скромного будинку на тихій зеленій вулиці. Кожного разу я бачив Бориса Павловича в щільному оточенні молоді. Тяжко хворий на астму серця, він все ж встигав слідувати за світовою науковою думкою, за новими винаходами радянських і зарубіжних інженерів. Разом із студентами він ставив у своїй маленькій фізико-хімічній лабораторії десятки цікавих дослідів, обробляв у невеличкій механічній майстерні деталі хитроумних пристроїв та машин. Гарячі дискусії частенько затягувались до пізньої ночі, і тільки загроза їти через усе місто пішки (бо хіба знайде господина, де власти на ніч два десятка лобурів) при-

ІСТОРІЯ

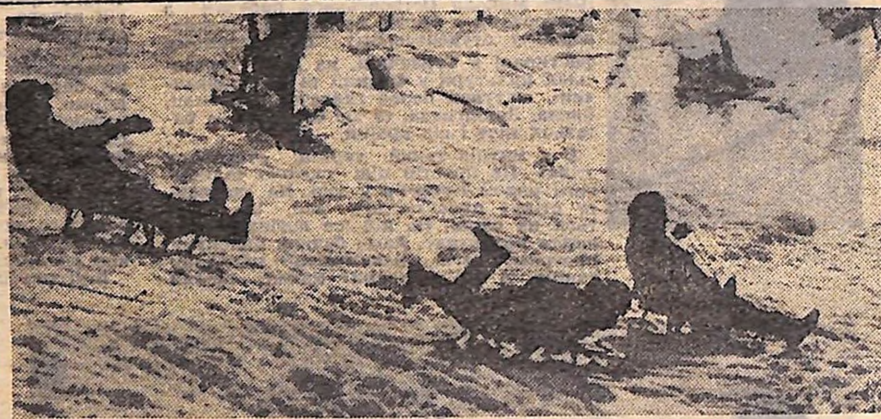
Приходив на уроки історії к нам
(А точніше, сго присоюдила жена)
Безнадійно слепий учитель.
В класі вийдів,
он нам було шуття говорив:
— Я сьогодні історію вночі повторив,
Тан що ви з цього сразу учите,
Ми, вечірники,
бойкий і битий народ —
Затихали, нам первокласники,
І смотрели, не сєра глазам,
нан веде.
Он по карте спокійно указкою:
Барселона, Мадрид,
— Мате Залка сназал,
фашизм —
это паность...
Наш учитель замоли,
а в незрячих глазах
Разгорался Мадрид,
нан фанел.
А потом в них горели Варшава, Париж,
Полыхало над Киевом небо...

лигш однажды,
на Курскую выйдя дугу,
Вдруг споткнулась указка сразу,
Будто сам он
в атаке тогда,
на бегу

Вдруг споткнулся
и рухнул наземь.
И в глазах его
погденье пустынно погас,
И ослепли глаза,
которые
В этот миг,
в этом классе глядели на нас
С поля боя всемирной истории.

И снова учатся ручьи
«ЗР» выговаривать, нан следует.
Грачи над ними, нан врачи,
Причины хворости исследуют.
И вдохновени полны,
Приветствуя родные дали,
Грачи — ученики песни —
Ее учителями стали.

г. Кировоград.

Після уроків.

Фото М. ТЕРНАВСЬКОГО.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СУБОТА, 5 ЛЮТОГО.
ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 —
Гімн України для всіх. (М).
9.30 — Новини. (М). 9.45 —
Кольорове телебачення.
Концерт. (М). 10.15 —
Кольорове телебачення.
Мультифільм. (М). 10.30 —
Передача «Здоров'я». (М).
11.00 — Кольорове телеба-
чення. «На ХІ зимових
Олімпійських іграх». (М).
12.30 — Наша афіша. (К).
12.35 — «Працює звичне».
(Дніпропетровськ).
12.55 — Прем'єра докумен-
тального фільму «Знову

чемпіони». (К). 13.15 —
«На меридіаніх України».
(К). 13.45 — Міжнародна
програма. (М). 14.15 —
Художній фільм «Рік сьо-
мий». (М). 15.35 — «По-
шуки». (М). 16.35 — Кольо-
рове телебачення. «У світі
творин». (М). 18.00 —
Новини. (М). 18.15 — Кольо-
рове телебачення. «На ХІ
зимових Олімпійських іграх».
(Японія). 19.50 —
Художній фільм «Король
лір». І серія. (М). 21.00 —
Програма «Час». (М). 21.20 —
Українське кольорове
телебачення. «Будьте зна-
йомі». (К). 22.15 — Кольо-
рове телебачення. «На ХІ
зимових Олімпійських іграх».
По закінченні — но-
вини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 16.55 —
Наша афіша. (К). 17.00 —
В майстерні «Умійна».
(Львів). 17.30 — Кінонаріс
«Вогонь і квіти». (К). 17.50 —
Художній фільм «І ніхто

інший». (К). 19.05 — ху-
дожний телефільм «Ваню,
як ти тут?». (К). 19.30 —
Концерт Т. Ніколасової. В
перерві — «На добраніч,
діти». (К). 21.20 — Автор-
ський вечір поета С. Ос-
тровога. (М). 22.15 — Кон-
церт. (Донецьк).

НЕДІЛЯ, 6 ЛЮТОГО.
ПЕРША ПРОГРАМА. 9.15 —
Новини. (М). 9.30 —
Кольорове телебачення. «Бу-
дильники». (М). 10.00 —
Музичний кіоск. (М).
10.30 — Кольорове телеба-
чення. «На ХІ зимових
Олімпійських іграх». (М).
12.30 — Для школярів.
«Сурмач». (К). 13.30 —
Кольорове телебачення. «На
ХІ зимових Олімпійських
іграх». (М). 14.30 — Про-
грама передач. (К). 14.35 —
Для воїнів Радянської Ар-
мії і Флоту. (М). 14.45 —
Художній телефільм «Чо-
тири танкісти і собака». II

серія. (М). 15.45 — «За на-
кресленнями ХХІV з'їзду
КПРС». «Сільські обрії».
(М). 16.15 — Народний те-
леуніверситет. «Архитек-
тура села сьогодні і за-
втра». (К). 17.00 — Кольо-
рове телебачення. «Клуб
кінополювання». (М). 18.00 —
Новини. (М). 18.10 —
Кольорове телебачення.
«На ХІ зимових Олімпій-
ських іграх». (М). 18.45 —
«Вогні цирку». (М). 19.25 —
«США — небезпечна пра-
човка». (М). 19.55 — Ху-
дожний фільм «Король
лір». II серія. (М). 21.00 —
Програма «Час». (М). 21.30 —
Кіновітторина «Гра без
дублів». (М). 23.30 — «Про-
лісок». Концерт. (Львів).

ДРУГА ПРОГРАМА. 18.25 —
Наша афіша. (К). 18.30 —
«За щучим велінням».
Львівська вистава. (До-
нецьк). 19.20 — Мульт-

фільм «Карлсон поверну-
вся». (К). 19.40 — Теле-
фільм «Бойові супутники
мої». (К). 20.30 — «На
добраніч, діти». (К). 21.00 —
Художній фільм «Чорний
оксамит». (К). 22.15 — Му-
зичний фільм «Саратов-
ські дзвіночки». (К).

ПОНЕДІЛОК, 7 ЛЮТОГО.
ПЕРША ПРОГРАМА. 9.35 —
Новини. (М). 9.45 — Для
школярів. Г. Нарпенко. «До
бабусі і дідуся». Телеспе-
такль. (М). 11.00 — Кольо-
рове телебачення. «На ХІ
зимових Олімпійських іграх».
(Японія). 12.30 — Ко-
льорове телебачення. Ху-
дожний телефільм «Там,
далі, за рікою». (М).
13.35 — Шахова школа.
(К). 14.35 — Телевісті. (К).
16.35 — На допомогу шко-
лі. «Характер праці при
соціалізмі». (К). 17.10 —
«Кому довірити врожай».

(Дніпропетровськ). 17.40 —
Телевісті. (К). 18.00 — Для
дітей. Концерт. (Вороши-
ловград). 18.30 — За на-
кресленнями ХХІV з'їзду
КПРС. «Сільська справа».
(К). 19.00 — Від понеділка
до понеділка. (К). 19.10 —
Поезія Олександра Твар-
довського. (М). 20.00 —
Кольорове телебачення.
«На ХІ зимових Олімпій-
ських іграх». (Японія). 20.30 —
Нові хорові твори львів-
ських композиторів.
(Львів). 21.00 — Програма
«Час». (М). 21.30 — Кольо-
рове телебачення. «На ХІ
зимових Олімпійських іграх».
(Японія). По закінчен-
ні — телевісті. (К).

Про можливі зміни в
програмі вас повідомлять
директори радіо і телеба-
чення.

ВІД БЕРЕГА НАСНАГМ

П'ятнадцять років тому до невеликого заводського танцювального колективу прийшов новий керівник. Відразу революції не сталося, та годі було й чекати. Просто новий керівник більше полюбив усі елементи танцювальних рухів. Просто вимагав краще працювати над собою. Ансамбль «шліфував» техніку. За два роки російські народні танці, чардаші та хоро з старого репертуару виконувались майже з професійною майстерністю. То був вищий щабель. Але в той же час і останній. Щоб розвивати народний танок, треба відшукати його коріння, треба побачити його в безпосередньо народному виконанні.

Половину Кіровоградщини об'їздив Кривохижа разом із Василем Протасом, Володимиром Слободенюком та іншими членами ансамблю. І треба бути неабияким дипломатом, щоб умовити стареньку бабусю показати весільне вбрання, яке не виймалося із скарбниці вже стільки років, показати хоча б один рух забутого танцю. Хоча б

папір, втілюється у сценічну постановку. Папір, привезений з берегів Ятрані та із Закарпаття, став справжнім скарбом ансамблю. І досі хореографічна композиція «Ятранські весняні ігри», хореографічний жарт «Було колись на Ятрані» та інші викликають шире захоплення у глядачів.

З гордістю розповідають ятранці новачкам про те, як у 1960 році колектив став учасником Декади української літератури та мистецтва у Москві. В тому ж році йому було присвоєно почесне звання «Самодіяльний народний ансамбль танцю», і назву «Ятрань».

Далі кожний новий рік приносив нові радощі, все більші успіхи. В 1964 році за творчі успіхи було присвоєно колективу звання заслуженого самодіяльного ансамблю танцю республіки, а його керівникові — звання заслуженого артиста Української РСР. Дати, події...

За ці роки ансамбль став лауреатом Республіканської комсомольської премії імені Миколи Острозького, побував з концертами в Англії, на Кубі, на Міжнародному студентському фольклорному фестивалі в Туреччині, на Днях української культури у Франції та Чехословаччині, з'являвся перед глядачами Москви, Києва, Ленінграда, та ще багатьох — багатьох міст і сіл країни.

С у митців такий термін: четверта збірка. Це простір між сценою та першим рядом глядачів у залі. На «четверту стіну» проєктується все, що відбувається на сцені. На ній же відбувалось і життя колективу. Люди бачили блискучу програму, легкі, невимушені, переливні танці. А за кулісами майже щодня

навіть обдурованих, зробити справжніх митців, потрібен неабиякий талант керівника. Та хіба лиш талант? Хіба не було:

— Анатолію Михайловичу, я, мабуть, не зможу зараз танцювати...
— Що трапилось, Сашко?
— Розумієте, квартиру доводиться залишати, а на заводі гуртожитку немає.
— То живи у мене поки влітку, Ні, ні, чому там не зручно? Не ти перший...

Зараз дні і години заняття колективу визначені чітко. Дійсно, 80 чоловік лише так можуть працювати ефективно. А «старі» ятранці пам'ятають, як на репетиції збиралися і о десятій, і об одинадцятій вечора. Во в ансамблі танцювали студенти-вечірники, і треба було знайти час для всього. Керівник же легко погоджувався на будь-яку годину для репетиції. Зараз, коли робота увійшла в часові норми, коли у Анатолія Михайловича є хороші помічники: музичний керівник ансамблю Микола Кваша, балетмейстер Василь Вовий, концертмейстери та художники, у Анатолія Михайловича вільного часу так само мало як і раніше. Заняття, поїздки в Київ до фабрики театрального ренізіту, листування з друзями-колегами. І постійна робота над новим репертуаром, постійна праця думки.

В угорському місті Сегеді влітку цього року відбудеться Міжнародний фольклорний фестиваль. Анатолій Кривохижа — член режисерської групи. Учасником фестивалю стане і «Ятрань».

В 1968 році Кіровоградці вітали Анатолія Михайловича Кривохижу з присвоєнням йому почесного звання заслуженого діяча мистецтва УРСР.

М. БІДЕНКО.

На фото: робочі моменти А. Кривохижі.
Фото А. БУДУЛАТЄВА.

ЗА СТВОРЕННЯ КОНЦЕРТНОГО РЕПЕРТУАРУ 1971 РОКУ ХУДОЖНЬОГО КЕРІВНИКА ТА ПОСТАНОВНИКА ТАНЦІВ ЗАСЛУЖЕНОГО САМОДІЯЛЬНОГО АНСАМБЛЮ ТАНЦЮ УРСР «ЯТРАНЬ» КІРОВОГРАДСЬКОГО БУДИНКУ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ КАЛІНІНА А. М. КРИВОХИЖУ ВИСУНУТО НА ЗДОБУТТЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

МІЖНАРОДНИЙ ОГЛЯД

ЗЛОЧИН АНГЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЗАТОРІВ

У беззавдану історію англійської колоніальної політики в Північній Ірландії дата 30 січня 1972 року увійде як «кривава неділя». В цей день англійські десантники — ударні загони британської армії, що прославилися своєю особливою жорстокістю, вчинили сграхитливу розправу над учасниками мирної демонстрації жителів Лондондеррі. 13 чоловік, в основному молодь, убиті, 18 тяжко поранені — такий підсумок трагічних подій у цьому стародавньому північноірландському місті.

Тисячі жителів Лондондеррі на заклик північноірландської асоціації боротьби за громадянські права 30 січня організували мирний похід, який мав завершитися мітингом протесту проти репресій, що їх чинять юніоністські власті Ольстеру при повній підтримці англійської окупаційної армії. Проте на шляху до місця мітингу демонстрантів зустріли посилені загони англійських десантників і поліції, підтримані броньовиками. Без усякого попередження і без будь-якого приводу вони кинулися на учасників мирної демонстрації, відкривши по них ураганний вогонь.

Злочинницькі постріли в Лондондеррі викликали бурю гніву не тільки в Північній Ірландії, а й за її межами. В самій Англії розгор-

тається могутній рух проти безчисливих британських карателів на північноірландській землі. Масові демонстрації протесту проти розстрілу в Лондондеррі відбулися в Лондоні. Різні загони англійського робітничого класу беруть участь у страйках солідарності з північноірландським народом. Спеціальна конференція національної спільноти студентів Англії, яка об'єднує 500 тисяч юнаків і дівчат, закликала англійську молодь посилити боротьбу за позне виведення з Північної Ірландії англійських окупаційних військ, за негайне звільнення всіх північноірландців, кинутих за ґрати і в концтабори на підставі горезвісного «закону про надзвичайні повноваження».

Кривава бойня в Лондондеррі повністю зірвала маску лицемірства з керівників консервативного уряду Англії, які твердили, що вони, мовляв, лише прагнуть до забезпечення «законності і порядку» в Ольстері. Перед усім світом англійські власті остаточно відкрили як найлюті вороги народу Північної Ірландії, як колонізатори, що не гребують ніякими засобами заради досягнення своєї мети — удержати північноірландський народ під своїм імперіалістичним надуванням, зломити його волю до свободи, придушити його боротьбу за свої законні права.

ВОЛОХАТИЙ СЮРПРИЗ

Фейлетон

Тато з утіхою задивляється на сина, а потім просягає йому обидві руки і мовить:

— З днем ангела тебе, Щоб тобі малось, що хотілось.

І одразу кидається до шафи, бере там кругловерхий пакунок в рябеній хустині, розгортає його.

— Ось тобі від нас з мамою — волохатеньку. Синкові уста беруться солодко посмішкою.

— Шапка. Та ще й ондатрова. Оце сюрприз! Спасибі, татуню!

А ввечері біля клубу гайворонської хлопці теж вітали Петю з днем народження. І, стоглядаючи на його знадливу шапку, повторювали:

— Виходить недарма твій батько бігав цілу осінь з пухляком і кілком понад річку. Теперички і в нього, і в твого дядька, і в старшого брата така. А-а-а тебе — як колись у калузького купця.

На тому ж тижні у Петькового батька побували давні приятелі. Ставили на стіл пухлятиків графинчик одразу починали про мету свого візиту:

— Ти, Романовичу вже спец на таке діло — вмієш орудувати з цими звірятами. То вже й нам нагнущи їх, вичини шнірки. Бо що ж за вид без ондатрових та лисинкових вушанок?

А Петькова мати, прислухалася до розмови щирих приятелів, раптом і своє:

— Мода пішла на ці шапки, та й усе. Мода то мода, але ж в магазинах такого волохатенького звіра не здабавш. А щоб забезпечити всіх наших сільських парубків, — і тисячі звірят не вистачить. А вони ж, капосні, прудкі і хитрі — нори у два ходи пороблять. Та й заборони наложена на них. То ото ми й нажнемо: тільки Романович може зметити, кувати та виручити нас. І хлопцям з району теж треба, а ми не залишимося в боргу.

Нікому, звісно, не відомо, як Романович справлявся з дорученням своїх гостей. Але після першої звірючаної в сільському клубі заіскрились співучим руном нові вушанки.

Повертаючись з Гайворона, в поїзді я раптом знову почув про пухлятиків звірів. Два поважних чоловіки поскидали ондатрові шапки, зручно всідалися біля вікна. А третій до них:

— Просив чоловік з Кіровограда дістати таку красуню. І я ніяк не зміг. То може ви пораїте?...

— Можна. Тільки їх зараз трудно зловити, отих звірят. Правда в нас є кілька спеців на таке діло. П'ять-шість шнірок — і шапка готова. Зайдіть з поділі, домовимось. Тільки це між нами — заборонено ж...

А поруч ще один пасажир, почувши про ондатри, ненароком засміявся:

— Я, було, теж хотів знайти якогось приватного майстра та дістати шнірок в запозадливого мисливця з булавою. Але потім передумав. Навіщо мені цей волохатий сюрприз? В ніському магазині путно шапку не знайдеш. А на Черемушках в Кіровограді є такі лобурани, що, не купивши вушанки на замислий мені наводити на себе простуду? Та й, врешті-решт, у Вільшанці за браконьєрів. Додатиться справа до в'язи? І тоді доведеться називати ім'я людини, яка старалась заради твоєї голови, і заради свого повного гаманця...

У вагоні — перлі:

— То ви передумали, значить?...

— Авжеж. Не треба мені такого рідкісного пуху...

С. КАГРУШ,

м. Гайворон.

Т. в. о. редактора А. КРЯТЕНКО.

Наша адреса і телефони

316030 ГСП, Кіровоград, 50, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи та інших відділів — 2-45-36.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР», орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Галики, 2.